

"הבנת ההתנהגות המינית בגיל הילדות - מה טבעי ובריא?"

ד"ר טוני קוואנה ג'ונסון. הוצאת ספרים "אח", 2000.

תקציר

יחסם של ילדים צעירים אל המין הוא יחס של סקרנות. הילדים סקרנים לגבי גופם ולגבי גופם של אחרים. בעיני ילדים קטנים, חשיבותו של נושא המין קשורה פחות לאברי המין ולארוטיקה ויותר לחקירה וסקרנות. ילדים הם יצורים מיניים, אך בניגוד למבוגרים, הם אינם מתמקדים באברי המין ואינם שמים לעצמם את העוררות וההנאה המינית כמטרה. חקירה מינית טבעית ובריא בגיל הילדות היא תהליך של איסוף מידע. כשהילדים מנסים להבין את גופם ואת מיניותם, הם משתמשים בגופם באופן טבעי כבמפה. באותה מידה בה הם מכניסים אצבעות לאוזניים, לפה או לאף, כך הם נוגעים גם באבריהם המוצנעים. כחלק מאיסוף המידע, הילדים חוקרים זה את גופו של זה ע"י הסתכלות ומגע. אלה הן דרכים נורמליות ורגילות של חקירה העוזרות לילד להבין כיצד נראה הגוף, מהם ההבדלים בין בנים לבנות ומהי התחושה כשנוגעים בגופו של משהו אחר. הילדים אוהבים לגעת בחול, בבז, בבזחלים, בחפצים נוצצים ובאברי המין. הסקרנות, היא לב ליבה של הלמידה.

בסקר שבו השתתפו 352 אנשי מקצוע מתחום בריאות הנפש, 30% ציינו שבילדותם הראו את אבריהם המוצנעים לילדים אחרים. 46% ציינו ששחקו במשחק "רופא וחולה". הורים ומבוגרים אחרים נוטים להתבלבל בין מחשבותיהם ורגשותיהם בכל הקשור למין ומיניות, לבין אלה של הילדים. כשהם רואים ילד מאונן הם משווים זאת להתנהגות של מבוגרים, דבר המעורר אי נוחות, מבוכה ולעיתים דאגה.

ילדים רבים חווים תחושות מענגות כתוצאה ממגע מיני, אך מעטים מהם מחפשים במשחקיהם עוררות והנאה מינית הדומים לחוויות המבוגרים. יש ילדים החווים עוררות מינית ואפילו אורגזמה. שניהם קיימים בכל גיל, אך סביר להניח שהם יופיעו יותר אצל ילדים גדולים, המתקרבים לגיל ההתבגרות, ויהיו נדירים בקרב ילדים צעירים. הילדים בד"כ אינם חשים בושה, כעס או חרדה כתוצאה ממשחקיהם המיניים. בד"כ הם מרגישים רגשות בריאים בקשר לנושא הכוללים: עליצות, רוח שטות וגיחוך. ברוב המקרים, אם מתגלים המשחקים המיניים של הילדים ונאמר להם לחדול מכך, המעשים נפסקים, לפחות בנוכחות המבוגרים. הורים אשר כועסים על ילדיהם כשהם תופסים אותם משחקים או מתעניינים בחקירה גופנית מינית, יכולים להטיל צל על התפתחותם המינית ולהניא אותם מחקירה נוספת. למידה אודות מין, המלווה בתחושת בטחון ושביעות רצון, היא חלק מהתפתחות מינית בריאה.

במשחק מיני, בריא וטבעי, כאשר נאמר לילד להפסיק הוא מפסיק, או ממשיך תוך הסתרת המעשה. במידה שהילד ממשיך לשחק באותו משחק לעיתים קרובות למרות שנאמר לו להפסיק, זה מעורר דאגה.

רוב המשחקים המיניים מתקיימים בין ילדים שיש ביניהם ידידות ממושכת המסבה להם הנאה הדדית המבוססת על משחק ו/או חקירה משותפת. במידה והמשחק הופך לתוקפני

וכפיתי כאשר ילד אחד מאלץ ילד אחר לשחק במשחק מיני או לפשוט את בגדיו, זה מעורר דאגה.

המשחקים המיניים מוגבלים מבחינת סוגיהם ותדירותם. בד"כ הם מופיעים בתקופות מסוימות בחיי הילד. התעניינות הילד במין ומיניות מתאזנת בד"כ עם סקרנותו לגבי תחומים אחרים בחייו. במידה והילד עסוק במשחקים מיניים בלבד ואינו פנוי למשחקים אחרים, זה אומר שקיימת בעיה.

כל עוד הילדים המשחקים הם בני גיל דומה, בעלי ממדים פיסיים דומים, רמה התפתחותית דומה והילדים משתתפים במשחק מרצונם החופשי – יחשב הדבר כמשחק מיני בריא. רב המשחקים המיניים הם בד"כ עם חבר/ה שפער הגילים הממוצע ביניהם 6 – הוא כ חדשים. (על פי אגרד 1988 8 – 4 חד' בממוצע. על פי פינקלור 1973 – ככל שעולה ההפרש בין גילאי הילדים, כך התגובה לחוויה המינית שלילית יותר.)

חקירה מינית בגיל הילדות עשויה להתקיים בין בני אותו מגדר או בין בנים לבנות. אין מגמה מובהקת בשום כיוון. זה תלוי במי החברים של הילד ומי מגלה נכונות לשחק במשחק המיני. ברוב המקרים, כאשר הילדים עוסקים במעשים מיניים, הם בוחרים לשחק עם חברים ולא עם אחים. הסיכוי לבחור בחבר גבוה פי 6 מהסיכוי לבחור באח.

המשחקים המיניים מתרחשים בד"כ בין ילדים שיש ביניהם ידידות ממושכת. נדיר מאד שילד ישחק משחקים מיניים מרצון עם משהו שהוא אינו מכיר. במידה והמשחק המיני נערך בין שני ילדים שאין ביניהם כל קשר משחקי אחר, יש מקום לדאגה.

משחק כמו: "אם תראה לי, אראה לך" הוא משחק טבעי ונורמלי. משחק מיני הנערך תוך כדי עליצות, ספונטניות, גיחוך ומלווה בתחושת הנאה הדדית למשתתפים בו הוא משחק טבעי ונורמלי.

משפטים המבטאים לחץ או כפייה כמו: "אם לא תבואי איתי, אז....", "אם לא תראה לי לי..... לא אשחק אתך" וכו' אינם בגדר משחק בריא וטבעי ומעוררים דאגה.

כאשר ילדים חשופים יותר מידי למיניות בוגרת או עוברים ניצול מיני, הם עשויים לעסוק במעשים מיניים או להשתמש במושגים מיניים החורגים מהצפוי מילדים בני גילם. כאשר המרחב הרגשי והפיסי של הילד מופר דרך קבע, עלול הדבר להותיר אחריו תחושת מצוקה בלתי מודעת ביחס למין, אשר מתבטאת בהתנהגות מינית מוגברת.

לעיתים ילדים עוסקים במעשים מיניים כדרך לנסות ולהפיג בלבול, מתח וחרדה שהם חשים בעקבות חשיפה למיניות בוגרת.